

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság
3.Bf.73/2012/9. szám

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság **Budapesten, 2012. év december hó 05. napján** tartott nyilvános ülés alapján meghozta és kihirdette a következő

Ítéletet:

A kényszervallatás büntette és más bűncselekmény miatt **I.r. vádlott és társa** ellen indult büntetőügyben a Fejér Megyei Bíróság 2011. szeptember 28. napján kelt 5.B.127/2009/30. számú ítéletét I. r. és II. r. vádlottakkal szemben annyiban **változtatja meg**, hogy az elsőfokú eljárásban felmerült összesen 177.584 (Egyszázhetvenhétezer-ötszáznyolcvannégy) forint bűnügyi költségből a vádlottak egyetemlegesen 96.734 (Kilencvenhatezer-hétszázharmincnégy) forintot, míg II. r. vádlott egyedül 74.850 (Hetvennégyezer-nyolcszázötven) forintot köteles megfizetni az államnak. Az állam által viselendő bűnügyi költség összegét megállapító ítéleti rendelkezést mellőzi.

II. r. vádlott lakcíme: ...

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét I. r. és II. r. vádlottakkal szemben **helybenhagyja**.

A másodfokú eljárásban II. r. vádlottat érintően felmerült 11.020 (Tizenegyezer-húsz) forint bűnügyi költséget II. r. vádlott köteles megfizetni az államnak.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

INDOKOLÁS

Az elsőfokú bíróság ítéletében I. r. és II. r. vádlottakat társtettesként elkövetett kényszervallatás büntette [Btk. 227. §] és társtettesként elkövetett könnyű testi sértés vétsége [Btk. 170. § (1) bekezdés] miatt, halmazati büntetésül 6-6 hónap börtönbüntetésre ítélte, a szabadságvesztés büntetés végrehajtását mindkét vádlott esetében 2 évi próbaidőre felfüggesztette, valamint rendelkezett a bűnügyi költség viseléséről.

Az ítélet ellen I. r. vádlott és védője, valamint II. r. vádlott és védője felmentésért jelentettek be fellebbezést.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség Bf.231/2012/1. számú átiratában a vádlottak és védők felmentésre irányuló fellebbezését alaptalannak tartotta.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a perrendi szabályok megtartásával járt el, a bizonyítást a szükséges és indokolt mértékben lefolytatta. A beszerzett bizonyítékok teljes körű mérlegelésével, indokolási kötelezettségének is eleget téve, hibamentes tényállást állapított meg, mely irányadó a másodfokú eljárás során is. Okszerűen következtetett a vádlottak bűnösségére, a cselekmények minősítése is törvényes. A bűnösségi körülményeket helyesen jelölte meg, azok súlyozásával a büntetési céloknak megfelelő büntetéseket szabott ki. Ezen indokokra tekintettel az ítélet helybenhagyását indítványozta.

I. r. vádlott és védője a fellebbezés írásbeli indokolásában részletesen idézték az ítélet megállapításait és a rendelkezésre álló bizonyítékokat. Tényként arra hivatkoztak, hogy 2008. december 08. napján a sértettnél a dobhártya traumás repedését diagnosztizálták és csak a 2008. december 12. napján készült leletben jegyzik le a dobhártyában záródóban lévő perforációt. Figyelemmel a szakértőnek a dobhártya záródó perforációjának idejére tett megállapítására, ennek a sérülésnek a rendőrségi fogvatartást követően kellett keletkeznie. Ezt támasztja alá az is, hogy az orvosnak a sértett fül- vagy halláspanaszokat nem említett.

Fellebbezésükben utaltak még arra, hogy sértett a jegyzőkönyvekből kitűnően vallomását minden tárgyaláson az ott elhangzottakhoz igazította, módosította, így szavahihetősége megkérdőjeleződött.

Kifejtették, hogy álláspontjuk szerint minden kétséget kizáróan nem bizonyított, hogy a vádlottak bántalmazták a sértettet bármilyen okból vagy indíttatásból. Ezért indítványozták I. r. vádlott - bizonyítottság hiányában történő - felmentését.

A nyilvános ülésen az I. r. vádlott védője a másodfokú eljárásban csatolt beadványával egyező nyilatkozatot tett. Azt annyiban egészítette ki, hogy másodlagos indítványa a büntetés enyhítésére, illetve I. r. vádlott előzetes mentesítésben részesítésére irányult.

A II. r. vádlott védője a bejelentett fellebbezést elsődlegesen - mivel kétséget kizáróan nem nyert bizonyítást, hogy védence elkövette a bűncselekményt -II. r. vádlott felmentésére irányulóan tartotta fenn. Amennyiben a másodfokú bíróság a bűnösségre vont következtetést helytállónak találja, a büntetés enyhítését és a terhelt előzetes mentesítésben részesítését indítványozta.

I. r. és II. r. vádlottak felszólalásukban megváltozott személyi körülményeikre nyilatkoztak, illetve megismételve eddigi védekezésüket, ártatlanságukat hangoztatták.

A bejelentett fellebbezések nem alaposak.

A másodfokú bíróság a fellebbezéssel megtámadott ítéletet a Be. 348. § (1) bekezdés alapján az azt megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül.

Ennek eredményeként azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság a részletes, minden körülményre kiterjedő bizonyítási eljárást - a szakértőre vonatkozó megállapítása kivételével - a perrendi szabályok szerint, az eljárási szabályokat betartva, kellő alapossággal és körültekintéssel folytatta le.

A bizonyítási eljárás során a Be. 75. § (1) bekezdésben megfogalmazott ügyfelderítési kötelezettségnek eleget tett, ennek során ellenőrizte a tagadásban álló terheltek védekezését, megidézett valamennyi tanút, akik kihallgatásának eredményeként az ügy eldöntése körében releváns adatok beszerzése volt várható. Ennek során a tényállás alapos és hiánytalan felderítése érdekében több olyan tanút is kihallgatott, akik a nyomozás során nem tettek vallomást, , valamint beszerezte az orvosi napló másolatát és a sértettről 1. sz. tanú által készített fényképfelvételeket tartalmazó CD lemezt.

A bizonyítási eljárás lefolytatása körében az ítélet tábla nem értett egyet azzal az állásponttal, miszerint dr... orvos a Be. 103. § (1) bekezdés c.) pont értelmében szakértőként az eljárásban nem vehetett volna részt.

Az iratok tartalma alapján megállapítható, hogy 2008. december 01. napján dr... orvos vizsgálta meg a sértettet a Fejér Megyei Rendőr-főkapitányság Központi Fogdáján és készített róla a befogadáskor orvosi véleményt, illetve a fogdanaplóba bejegyzést.

A Be. 103. § (1) bekezdés c.) pont akként rendelkezik, hogy szakértőként nem járhat el, aki az ügyben tanúként vesz, vagy vett részt.

Dr.... orvost a nyomozó hatóság 2008. december 16. és 2009. április 02. napján (nyomozati iratok 127-129. és 269-271. oldal) kelt határozatával rendelte ki szakvélemény készítésére, de a nyomozás során őt sem ezt megelőzően, sem ezt követően nem hallgatták ki tanúként, kizárólag a bírósági eljárásban került erre sor, így vele szemben ez a kizárási ok a szakvélemény elkészítésekor nem állt fenn.

Az ítélet tábla vizsgálta, hogy a Be. 103. § (1) bekezdésben meghatározott más kizárási ok megállapítható-e a szakértő esetében.

Dr. ... orvos vallomása szerint 2008-ban már nem állt munkaviszonyban a rendőrséggel, ugyanakkor szerződés alapján végzett fogdai befogadással kapcsolatos orvosi vizsgálatot (bírósági irat 17. számú jegyzőkönyv 2. oldal). A szakértő kirendelésének időpontjában hatályos Be. 103. § (1) bekezdés b.) pont kizáró okként azt jelölte meg, ha valaki az ügyben mint a nyomozó hatóság tagja járt vagy jár el, ezek hozzátartozója, valamint az ügyben eljáró nyomozó hatósággal alkalmazotti vagy szolgálati viszonyban lévő személy.

A Bkv 72. számú kollégiumi vélemény akként foglal állást, hogy „csak az nem járhat el szakértőként, aki az adott ügyben nyomozást végző hatóság alkalmazottja, vagy azzal áll szolgálati viszonyban. Egyéb kizáró okok hiányában az a személy, aki nem a nyomozást végző, hanem más nyomozó hatósággal áll alkalmazotti vagy szolgálati viszonyban, az ügyben szakértőként eljárhat. Ennek megfelelően, egyéb kizáró ok hiányában a valamely rendőr-főkapitányságnál alkalmazásban vagy szolgálati viszonyban álló személy - egyéb kizáró ok hiányában - a más rendőr-főkapitányság, vagy a helyi nyomozó hatóságként eljáró (városi, kerületi, vízirendészeti) rendőrkapitányságok által nyomozott ügyekbe szakértőként bevonható.”

Az ügyben a nyomozást a Székesfehérvári Nyomozó Ügyészség folytatta le, amely hatósággal 1.sz. orvos nem állt sem alkalmazotti, sem szolgálati viszonyban, tehát vele szemben ezen kizáró ok sem állt fenn.

Más, a Be. 103. § (1) bekezdés a.) és d-h.) pontjában felsorolt kizárási ok nem merült fel a kirendelt szakértővel szemben, az eljárás résztvevői sem hivatkoztak ilyenre, így 1. sz. orvos szakértőként történő bevonására az eljárási törvény rendelkezéseinek betartásával került sor, a vélemény beszerzése a Be. 99. § (1) bekezdésben foglalt különleges szakértelemre tekintettel szükségeszerű és indokolt is volt.

Az elsőfokú bíróságnak a szükséges és lehetséges körben lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként feltárt bizonyítékok értékelésével megállapított tényállása alapvetően helytálló. Az a Be. 351. § (2) bekezdés b.) pont II. fordulata és c.) pont alapján részben azért megalapozatlan, mert a vádlottak személyi körülményei körében megállapított tények, valamint a tényállás tekintetében hiányos és iratellenes.

Azt a másodfokú bíróság a Be. 352. § (1) bekezdés a.) pont értelmében az iratok tartalma alapján az alábbiak szerint egészíti ki és helyesbíti:

I. r. vádlott jelenleg a Budapest Fővárosi Önkormányzatnál dolgozik, havi jövedelme 150.000.- forint. Családi állapota nőtlen, élettársi kapcsolatban él, élettársa postásként dolgozik, havi jövedelme 80.000.- forint.

II. r. vádlott vagyona a ... szám alatti ingatlan ½ része, tulajdoni hányadának értéke kb. 4.000.000.- forint.

A másodfokú bíróság a tényállásba az ítélet 6. oldal második bekezdést követően 1.sz. orvos igazságügyi orvos-szakértő véleménye (bírósági iratok 15. szám alatt) és tárgyaláson tett nyilatkozata (bírósági iratok 23. számú jegyzőkönyv) alapján az alábbi részt **illeszti**:

„A sérülések a fejtájékot ért legalább két rendbeli megüttetés következtében keletkeztek. A szemhéj bevérzését kis-közepes erejű tompa behatás okozta. A

szemhéj bevérvése kézzel-ököllel történő, míg a dobhártya repedése közepes erejű, tenyérrel történő megüttetés során kialakulhatott.

A sértett sérüléseinek a bilincselés során alkalmazott falnak szorítás, nekinyomás következtében történő keletkezése kizárt.”

A fenti változtatásokkal a tényállás a Be. 351. § (2) bekezdésben felsorolt hibáktól és hiányosságoktól mentessé vált, ezért a Be. 352. § (2) bekezdés alapján a másodfokú eljárásban is irányadó volt.

Az elsőfokú bíróság a beszerzett valamennyi bizonyítékot a Be. 78. § (3) bekezdésében írtaknak megfelelően, egyenként és összességében értékelte.

Kimerítő alapossággal, a logika és ésszerűség szabályainak megfelelően számot adott arról a meggyőződéséről, hogy mely bizonyítékoknak adott hitelt, illetve melyeket, milyen indokokkal vetett el.

Íratszerű azon megállapítása, hogy a sértett valamennyi hatóság, illetve az őt vizsgáló orvosok előtt is azt állította, hogy a kihallgatását végző rendőrök bántalmazták és mindvégig I. r. és II. r. vádlottakat jelölte meg a sérelmére megvalósított cselekmény elkövetőjeként. A sértett szavahihetősége - az I. r. vádlott és védőjének állításával szemben - az eljárás során nem kérdőjeleződött meg, ugyanis a tanú a lényeges tények tekintetében következetes és egybehangzó vallomást tett, mely összhangban állt az egyéb bizonyítékokkal - a tanúk vallomásával és az orvosi iratokkal - és azt 1. sz. orvos szakértői véleménye is alátámasztotta, szemben a vádlottak védekezésével, melyet a szakértő elvetett. Az elsőfokú bíróság bár elfogadta a szakértő véleményét, annak megállapításait - ítéletszerkesztési hiba folytán - a bizonyítékok értékelése körében helyezte el, ezt a másodfokú bíróság helyesbítette és azokat beemelte a tényállásba.

A bizonyítékoktól a tényálláshoz vezető következtetések során az elsőfokú bíróság logikai hibát nem vétett, a tényállásban leírt tények összhangban állnak a hitelesnek elfogadott bizonyítékokkal.

Nem helytálló az I. r. vádlott és védőjének azon hivatkozása, hogy csak a 2008. december 12. napján készült lelet rögzíti a dobhártyában záródóban lévő perforációt és ezért - figyelemmel a szakértő megállapítására - ennek a sérülésnek a rendőrségi fogvatartást követően kellett keletkeznie.

A nyomozati iratok 109. oldali ambuláns napló 2008. december 08. napján már rögzíti a bal oldalon a dobhártyában záródóban lévő perforációt. A szakértő 23. számú jegyzőkönyv 10. oldalán tett nyilatkozata szerint a dobhártya záródásának ideje 7-10 nap, tehát orvos-szakértői szempontból a sérülés keletkezési időpontjának a november 30. megfelel.

A sértett vallomásaiban a fejének bal oldalát ért, tenyérrel történő, pofonütésről számolt be. Ezt alátámasztotta a szakértő, aki a bal oldali fül sérüléséről elmondta,

hogy csak a tenyér tud felfeküdni úgy a fülkagyló területére, hogy ilyen sérülést okozzon.

1.sz. orvos fejfájást és a tarkótájéék nyomásérzékenységet jegyezte fel, ez azonban nem mond ellent annak, hogy a sértett fülsérülése is e bántalmazáskor keletkezett a szakértő nyilatkozata szerint a dobhártya berepedés halláscsökkenéssel jár, de ezt a nem a megszokott környezetben lévő sértett nem biztos, hogy észlelte, illetve nagy fájdalom nem kíséri, ezzel magyarázható, hogy ezt nem jelezte a fogdán őt megvizsgáló orvosnak. Mivel ez nem vérző, vagy egyéb okból látható sérülés, nem volt olyan jel, amiből a vizsgáló orvosnak erre kellett volna következtetnie, a fülsérülést egyébként is csak szakorvosi vizsgálta keretében tudják megállapítani.

A felmentésre irányuló fellebbezések - új bizonyíték hiányában - az elsőfokú bíróság bizonyítékértékelő tevékenységének a kritikái, melyek a meglévő, már mérlegelt bizonyítékok újraértékelését, és a terheltek tagadásból álló védekezésének elfogadását célozták. Az irányadó perrendi szabályok szerint azonban - a megalapozott tényálláshoz kötöttség folytán - ez a másodfokú eljárásban eredményre nem vezethetett.

Az elsőfokú bíróság az irányadó tényállás alapján okszerűen vont következtetést I. r. és II. r. vádlottak bűnösségére.

A cselekményeik minősítése is megfelel az anyagi jogszabálynak.

A hivatali bűncselekmény befejezettségéhez nem szükséges, hogy a cselekmény sértettje az elkövetők akaratának megfelelő eljárási magatartást tanúsítsa, jelen esetben tehát hogy a sértett olyan bűncselekmény tekintetében is beismerő vallomást tegyen, amit nem követett el. A kényszervallatás büntette befejezett elkövetési stádiumba került a sértett célzatos bántalmazásának megkezdésével.

A kényszervallatásnál megkívánt erőszakos magatartás tanúsítása nem szükségképpen feltételezi 8 napon belül gyógyuló testi sérülés okozását, ezért a két bűncselekmény halmazatban történő megállapítása is megfelel a bírói gyakorlatnak.

Az elsőfokú bíróság a büntetéskiszabási körülményeket nagyrészt helyesen ismerte fel.

A másodfokú bíróság a Bkv. 16. számú kollégiumi vélemény II/8. pontja alapján további súlyosító körülményként értékeli a cselekmény társas elkövetését.

Az elsőfokú bíróság helytállóan hivatkozott a büntetés kiszabása körében a Btk. 85. § (1), (2) és (3) bekezdéseinek alkalmazására. E szabályokat figyelembe véve megállapítható, hogy a büntetési tételkeret 2 hónaptól 7 évig terjedő szabadságvesztés.

A cselekmény elkövetése idején hatályos - az elsőfokú bíróság által helyesen alkalmazott - Büntető törvénykönyv 83. § nem írta elő, hogy a büntetés kiszabásakor a büntetési tétel középértéke irányadó.

Erre is tekintettel az elsőfokú bíróság által kiszabott mértékű büntetés alkalmas a Btk. 37. §-ban meghatározott büntetési célok elérésére. Különös figyelemmel a cselekmény kitartó, gátlástalan elkövetésében is megnyilvánuló, a vádlottak személyében rejlő társadalomra veszélyességre, a szabadságvesztés olyan mértékű enyhítésére, mely az ítélet megváltoztatását indokolta volna, a másodfokú bíróság lehetőséget nem látott.

I. r. és II. r. vádlottak - a szabadságvesztés végrehajtása esetén - a Btk. 47. § (2) bekezdés II. fordulata alapján büntetésük legalább $\frac{3}{4}$ részének letöltését követően feltételes szabadságra bocsáthatók.

Minden alapot nélkülöz a terheltek előzetes mentesítés iránti kérelme.

A Btk. 104. § (1) bekezdés értelmében a bíróság előzetes mentesítésben részesítheti az elítéltet, ha a szabadságvesztés végrehajtását a 89. § alapján felfüggeszti, és az elítélt a mentesítésre érdemes. Az előzetes mentesítés feltétele az elkövetőnek arra való érdemessége. Ilyenkor több körülményt is vizsgálni kell, így különösen a terhelt személyiségét, életvitelét, a bűncselekmény tárgyi súlyát, jellegét, valamint az elkövetés körülményeit, módját.

A másodfokú bíróság egyik vádlott esetében sem talált olyan körülményt, melyre tekintettel az érdemesség megállapítható lenne. Önmagában az, hogy a vádlottak olyan állást töltenek be, amelynél a büntetlen előélet alkalmazási feltétel, nem indokolja az előzetes mentesítésüket (BH 1996. évi 510. számú eseti döntés). A megvalósított bűncselekmény jellege, elkövetési módja mellett I. r. vádlott esetében büntetett előélete, II. r. vádlottnál pedig a cselekmény elkövetésében játszott kezdeményező szerepe sem indokolja az előzetes mentesítést, egyébként a védők sem hivatkoztak perbeszédükben olyan konkrét indokra, mely alapján az előzetes mentesítéshez szükséges érdemességre lehetne következtetni.

Az elsőfokú bíróság a bűnügyi költség teljes összegének meghatározásakor számítási hibát vétett, ugyanis II. r. vádlott kirendelt védőjének a 2011. május 16. napján tartott tárgyaláson felmerült 11.250.- forint díját nem vette figyelembe. Így az eljárás során felmerült bűnügyi költség összege helyesen: 177.584.- forint.

Annak viselésére kötelezés tekintetében a Be. 338. § rendelkezéseit sem megfelelően alkalmazta. A Be. 338. § (2) bekezdés szerint a vádlottat nem lehet kötelezni annak a bűnügyi költségnek a viselésére, amely - nem az ő mulasztása folytán - szükségtelenül merült fel.

A másodfokú bíróság nem értett egyet az elsőfokú bíróság azon álláspontjával, hogy a nyomozó hatóság a szakértő véleményét tévesen szerezte be. A szakértő

kirendelésének időpontjában ez a vizsgálat nem volt szükségtelen, vagy indokolatlan és - ahogy azt az ítélet tábla fentebb kifejtette - a szakértő kizárásának sem volt oka. Mivel a vádlottak bűnösségét a bíróság megállapította, e bűnügyi költség megfizetésére is kötelesek, ezért az ítélet tábla az állam által viselendő bűnügyi költség összegét megállapító ítéleti rendelkezést mellőzte.

A Be. 338. § (3) bekezdés értelmében a bíróság a bűnösnek kimondott vádlottakat külön-külön kötelezi a bűnügyi költség viselésére. Ha a bűnügyi költség, vagy annak meghatározott része nem különíthető el, a vádlottakat egyetemlegesen kell kötelezni a bűnügyi költség megfizetésére.

Jelen ügyben a szakértői költségek és a tanúk útiköltségei nem különíthetők el, ezen összeg erejéig egyetemleges kötelezés alkalmazása indokolt. Így a költségjegyzék 1-2., 5., 9-11. és 13-15. alatti tételek, összesen 96.734.- forint az egyetemlegesen megfizetendő bűnügyi költség összege.

A vádlottak egyedül viselik az érdekükben eljáró kirendelt védők díját. I. r. vádlott esetében ez 6.000.- forint (költségjegyzék 3. tétel), míg II. r. vádlott esetében (költségjegyzék 4., 6-8., 12., 16-17. tétel + 11.250.-) 74.850.- forint.

A másodfokú bíróság az ítélet rendelkező részében a Be. 258. § (2) bekezdés b.) pontban meghatározott személyi adatok közül II. r. vádlott lakóhelyének címét - az elsőfokú ítélet kihirdetése után bekövetkezett változásra tekintettel - helyesbítette.

Fenti indokokra figyelemmel - a Be. 361. § (1) bekezdés alapján nyilvános ülésen eljárva - a Be. 370. § alkalmazásával a Be. 372. § (1) bekezdés alapján az elsőfokú bíróság ítéletét I. r. és II. r. vádlottakra megváltoztatta. Egyéb, a törvénynek megfelelő rendelkezéseit pedig a Be. 371. § (1) bekezdés alapján helyben hagyta.

A másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség viselésére a Be. 338. § (1) bekezdés alapján kötelezte II. r. vádlottat.

A Fővárosi Ítélet tábla ítélete elleni fellebbezést a Be. 386. § (1) bekezdés zárja ki.

Budapest, 2012. év december hó 05. napján

Dr. Nehrer Péter s.k.
a tanács elnöke

Dr. Sárecz Szabina Martina s.k.
előadó bíró

Dr. Sebe Mária s.k.
bíró

A Fejér Megyei Bíróság 2011. szeptember 28. napján kelt 5.B.127/2009/30. számú ítélete I. r. és II. r. vádlottakra a Fővárosi Ítélet tábla 3.Bf.73/2012/9. számú ítéletében foglalt változtatásokkal 2012. év december hó 05. napján jogerős és fel nem függesztett részében végrehajtható.

Budapest, 2012. év december hó 05. napján

. Nehrer Péter s.k.
a tanács elnöke
A kiadmány hiteléül:

bírószági ügyintéző